

РЕЦЕНЗІЯ
на рукопис дисертації Несен Р.С.
«РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ОСОБИСТОСТІ
ЮНАЦЬКОГО ВІКУ ЗАСОБОМ МУЗИКОТЕРАПІЇ»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 053 Психологія

Тема дисертаційного дослідження є актуальною та соціально значущою з огляду на зростання емоційного навантаження на молодь у сучасних стресогенних умовах, а також потребу в ефективних психологічних технологіях розвитку емоційної компетентності. Дисертантом переконливо показано, що, попри значний масив праць з емоційного інтелекту та окремо музикотерапії, їх інтегративне поєднання в контексті цілеспрямованого розвитку емоційного інтелекту юнаків і дівчат залишається недостатньо розробленим, що й обумовлює необхідність представленого дослідження.

У роботі чітко окреслено об'єкт дослідження – емоційний інтелект особистості юнацького віку та предмет – розвиток емоційного інтелекту особистості юнацького віку засобом музикотерапії.

Дисертація має логічно вибудовану структуру: у змісті відображено послідовний перехід від теоретико-методологічних засад проблеми до емпіричного аналізу й представлення музикотерапевтичної програми та результатів її впливу.

Теоретична частина роботи вирізняється системністю: автор розкриває сучасні підходи до розуміння емоційного інтелекту, акцентує увагу на особливостях його розвитку в юнацькому віці та обґрунтовує ресурсність музикотерапії як психологічного засобу емоційного розвитку. Важливою є постановка проблеми в контексті освітньої та консультативної практики, що підсилює прикладну спрямованість дисертації.

Емпірична частина дослідження опирається на використання різнопланового психодіагностичного інструментарію. На констатувальному етапі застосовано, зокрема, тест емоційного інтелекту Н. Холла, шкалу особистісної і реактивної тривожності Ч. Спілбергера, опитувальник копінг-стратегій Дж. Амірхана та інші методики; учасників (старшокласників і

студентів) розподілено на експериментальну й контрольну групи, що створює необхідні умови для перевірки ефекту впливу.

Позитивно оцінюється прагнення автора деталізувати інструментарій, правила підрахунку та інтерпретаційні межі шкал, що підвищує прозорість дослідницької процедури.

У третьому розділі дисертації представлено музикотерапевтичну програму розвитку емоційного інтелекту, яка реалізовувалася у форматі циклу занять (музичні прослуховування, вокальні та ритмічні імпровізації, обговорення емоційних станів, творчі вправи тощо), спрямованих на розвиток емоційної самосвідомості, емпатії, навичок управління емоціями та стресостійкості.

Отримані результати загалом є переконливими та статистично підтверджують ефективність запропонованого впливу. Після завершення формувального експерименту в експериментальній групі зафіксовано значущі позитивні зміни за ключовими компонентами емоційного інтелекту та інтегральним показником, тоді як у контрольній групі суттєвої динаміки не виявлено. Це узгоджується з узагальненим висновком дисертантки про високу ефективність музикотерапії як дієвого психологічного інструменту цілеспрямованого розвитку емоційного інтелекту молоді та її опосередкований вплив, зокрема через зниження тривожності та посилення адаптивних копінг-стратегій.

Практична цінність роботи полягає у можливості впровадження розробленої програми в діяльність шкільних психологів, соціальних педагогів, молодіжних центрів, а також у підготовці психологів і педагогів, зокрема в межах курсів з вікової/педагогічної психології, психології особистості, арт-терапії.

Поряд із загальною позитивною оцінкою дисертаційної роботи, доцільно висловити окремі зауваження та побажання, що мають рекомендаційний характер і спрямовані на подальше вдосконалення дослідження:

